

Paní

Epodatelna ČAK

ke sp.zn.: 01-35info-e163-15/15/dr.Kr/pd

V Praze dne 4.3.2015

Vážený paní,

k Vaší žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., ze dne 23.2.2015, sdělujeme:

1. Žádá-li žadatel o poskytnutí právní služby bezplatně v souvislosti se zastoupením v kterémkoliv typu soudního řízení, prokazuje se splnění podmínek stanovených v § 18 odst. 2 věta první zákona o advokacii (resp. skutečnost, že nespĺňuje podmínky pro ustanovení zástupce soudem dle zvláštních právních předpisů) vždy pravomocným rozhodnutím soudu o žádosti o ustanovení zástupce, resp. obhájce (§ 30 o. s. ř., § 35 odst. 8 s. ř. s., § 33 odst. 4 tr. ř., § 36 a 36a tr. ř., § 51 tr. ř.), přičemž o žádosti žadatele musí být soudem rozhodnuto v konkrétním řízení, v němž by měl případně určený advokát klienta zastupovat. Takové usnesení soudu není vyžadováno v řízení u Ústavního soudu, neboť pro toto řízení nelze soudem zástupce ustanovit. Stávající soudní praxe umožňuje ustanovení zástupce soudem již pro podání civilní žaloby či např. kasační stížnosti. U právních služeb, k nimž zákon neumožňuje ustanovit zástupce soudem či rozhodnutím soudce, není předkládání rozhodnutí soudů vyžadováno. V krajních případech lze za důkaz přijmout i protokol z jednání u soudu, v němž by soud vyhlásil usnesení o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce či jiný přípis soudce, z něž by beze všech pochybností bylo zřejmé, že žadateli nebude zástupce k ochraně jeho práv či právem chráněných zájmů ustanoven.

Druhá z podmínek stanovených § 18 odst. 2 věta první zákona o advokacii je posuzována v každém případě individuálně s ohledem na konkrétní možnosti a schopnosti žadatele pokusit se zajistit si právní službu některým ze zvolených advokátů. Z dlouhodobé praxe povinné osoby v rámci určování advokátů se vychází z toho, že by měl žadatel vynaložit vlastní iniciativu směřující k zajištění si požadované právní služby zvolenými advokáty, přičemž za dostatečné množství se má odmítnutí nejméně dvou advokátů. Striktně není vyžadováno písemné potvrzení advokátů, ale má-li povinná osoba pochybnosti o tvrzených skutečnostech žadatelů, buď si sama tvrzení žadatele prověří, či vyžádá od žadatele potvrzení uváděných skutečností. Rozhodujícími skutečnostmi jsou např. zdravotní stav žadatele omezující mu hybnost a s tím spojenou komunikaci s advokáty, výkon trestu odnětí svobody apod.

2. Povinná osoba žádný interní předpis nevydala. Je na úvaze rozhodujícího správního orgánu, kdy má za dostatečně prokázáno skutkové tvrzení žadatele. Na určení advokáta povinnou osobou není právní nárok a je jen na žadateli zda prokáže v dostatečné míře existenci podmínek, s nimiž zákon spojuje vznik práva na určení advokáta. Určení povinnou osobou je do značné míry zásahem do státem garantované nezávislosti výkonu advokacie a je

povinností povinné osoby dohlížet nad tím, aby k takovému zásahu nedocházelo v neodůvodněných případech. K určení advokáta povinnou osobou nelze přistupovat pouze formalisticky a činit výjimky z rozsahu prokazování zákonných podmínek dle § 18 odst. 2,3 zákona o advokacii, a to zejména u žadatelů, kteří si tímto způsobem zajišťují generální právní pomoc dle vlastního uvážení.

3. V rámci řízení o určení advokáta není nařizováno ústní jednání, tudíž nejsou nařizovány výslechy svědků. Veškerá komunikace se žadatelem či advokáty probíhá zásadně písemnou formou ať už listovní či elektronickou formou.

S pozdravem

JUDr. Ladislav Krym
tajemník ČAK